

Verkondiging Paasmorgen 2020, Zoeterwoude

Exodus 14:15-21 & Johannes 20:1-18

Inleiding (Exodus)

Op weg naar bevrijding trekt het volk Israël geen sprint, maar loopt eerder een marathon. Pas na een lange tocht door de woestijn bereiken ze het beloofde land. En onderweg zijn ze de ene keer vol vertrouwen door wat Mozes zegt en de andere keer verliezen ze alle moed.

Wat is er veel in de geschiedenis van de bevrijding van het volk Israël dat lijkt op de tijd waarin wij nu leven!

Ook de crisistijd waarin wij nu leven is al geen sprint meer. Veel mensen waarschuwen voor een marathon. We hebben al best een lange adem nodig, nu al. En dat maakt dat je het ene moment vol vertrouwen kunt zijn en dat een ander moment de zorgen in je opborrelen en je niet loslaten.

We lopen een marathon met alle ervaringen en inzinkingen die daarbij horen.

Naar een finish die onbekend is. Want het leven zal niet meer precies hetzelfde zijn als voorheen. Maar hoe het dan anders zal zijn... dat is nog moeilijk te zeggen. Het is onbekend land. Net als het beloofde land voor het volk Israël. Ze vertrekken uit Egypte, op weg... Waarheen precies? In die hele lange tocht uit de slavernij op weg naar bevrijding komt steeds opnieuw de twijfel boven: heeft het allemaal wel zin? gaan we de goede kant wel op? nemen onze leiders wel de goede beslissingen? En: overleef ik dit wel?

Dat zijn wel de levensvragen die in crisistijd boven komen. Levensvragen om in te verdrinken, omdat we er geen duidelijk antwoord op kunnen geven.

1. Het beeld van het beschermende schild van water

Is er een weg door de crisis heen? Een weg die ons niet langer gevangen houdt in dat land van slavernij waarin we verdrinken in al die moeilijke vragen over de toekomst?

In het verhaal van de Uittocht geeft God een teken dat het volk Israël zal ontkomen aan hun vijand. Van dat teken zijn veel afbeeldingen gemaakt: van het water van de zee die naar twee kanten uitwijkt, zodat er een droog pad ontstaat waarover het volk Israël naar zijn bevrijding kan lopen.

Dat is een beeld dat vol spanning zit. Want water is dodelijk. Als het terug zou bewegen dan zou het hele volk erdoor overspoeld worden en verdrinken. Op sommige

afbeeldingen bij dit verhaal, zijn die muren van water dan ook torenhoog. Maar ze vormen geen dreiging. Ze zijn een muur van bescherming.

Want God zet een beschermend schild van water aan weerszijden van het volk. En dat hebben ze hard nodig. Want het volk Israël is duidelijk de zwakkere partij. Ze worden achtervolgd door de Egyptenaren. Die zijn uitgerust met paarden en wagens en zijn daarom enorm in het voordeel. En het volk Israël is geen leger, dat zich snel voortbeweegt. Ze zijn een volk te voet: mannen, vrouwen, kinderen; jong en oud.

Ze zijn niet opgewassen tegen de snelheid van de macht die hen dreigt te vernietigen. Maar God sleept hen erdoorheen. Hij richt een muur van bescherming op voor wie het niet op eigen kracht kan redden.

Dat is het bijbelse beeld van bevrijding uit Exodus.

Het verhaal van de Uittocht vertelt hoe een heel volk een uitweg krijgt uit hun gevangenschap: met alle kinderen en ouderen die te jong of te oud zijn om te lopen; met de zieken; met de dieren die bij hen horen.

Niet alleen de sterksten overleven. De bevrijding is voor iedereen.

Dat is ook het beeld dat Jezus Christus uitdraagt. En wat Pasen Pasen maakt.

Dat de bevrijding voor iedereen is.

2. De Opstanding: nieuw leven (Johannesevangelie)

Het sterven en de opwekking van Jezus draagt die boodschap uit op een unieke en onnavolgbare manier. Dat horen we in het levensverhaal van Jezus. Hoe hij zich niet afschermt van ziekte en dood. Hoe hij zichzelf niet redt van alle menselijke schuld die zoveel leed veroorzaakt. Hij loopt met zijn mensen mee, en draagt alle last die mensen op hem leggen.

De unieke boodschap die daarin te horen is, is even moeilijk om onder ogen te zien als ook krachtig. Het is de waarheid dat alle mensen, ook wij, op een of ander moment in ons leven zelf tot die groep mensen horen, die krachteloos is, maar dat we daaruit met Christus zullen opstaan.

Geen mens - zelfs niet de fitste, de sterkste of de hardste -, is onaantastbaar. Niemand ontkomt aan de invloed van ziekte en dood, en aan persoonlijk verdriet.

Zelfs de Zoon van God sterft.

Het is moeilijk te begrijpen waarom. Waarom een mens die rechtvaardig is en vol compassie op zo'n gruwelijke manier door mensen vermoord wordt.

Wat Pasen ons vertelt, is dat met zijn dood niet al het goede in de wereld is meegestorven en krachteloos is geworden. Integendeel, alles wat Jezus was en deed is door God opgewekt en leeft op aarde door in ieder mens aan wie hij goed deed; in de mensen die er getuige van waren hoe het is als iemand onbaatzuchtig anderen helpt; en in de mensen die dat niet persoonlijk hebben meegemaakt, maar er over hebben gehoord, zoals wij.

De opstanding van Jezus is het meest ongeloofelijke en allergrootste bewijs ervan dat onbaatzuchtigheid en liefde niet verloren gaan, maar nieuwe vormen krijgen en opnieuw gaan leven.

In het Opstandingsverhaal in het Johannesevangelie zoeken de leerlingen en Maria naar nieuwe manieren van contact met hun heer, Jezus. De Opgestane Heer kun je niet vasthouden, leert Maria. Het nieuwe begin dat Maria gaat doorvertellen, gaat door de Geest leven; in alles waarin mensen zich oprichten, nieuwe levenslust krijgen en hoop ontvangen en doorgeven.

Ook als alles anders gaat.

De crisistijd waarin wij leven heeft de hele samenleving lam gelegd. Werk, school, cultuur en economie; het gaat niet meer zoals eerst. Al onze dagelijkse levenspatronen zijn noodgedwongen stilgezet. En dat is om een immens verdrietige reden. Het dodelijke virus dat rondwaart, veroorzaakt ontzettend veel leed. Voor heel veel mensen is het eigenlijk niet goed vol te houden met alle beperkende maatregelen die nodig zijn. En voor veel mensen zal deze periode verdriet brengen dat zich bij leven niet meer laat helen. Hartverscheurende persoonlijke verhalen kunnen we niet meer wegdenken, wat er ook gebeurt.

Zal er na de crisis voor onze samenleving een nieuw begin mogelijk zijn?

We zijn op dit moment veroordeeld tot de kleine kring van de mensen die binnen 1,5 meter afstand van ons mogen komen. Zo geïsoleerd zijn we, noodgedwongen, geraakt; zo teruggetrokken op ons eigen terrein.

En dat doet wat met je. Je raakt er wat door kwijt.

Op een bepaalde manier lijkt dit al een tijdje te zijn ingezet in onze samenleving. Ook voor de crisis: Dat mensen steeds meer op zichzelf en voor zichzelf zijn gaan leven. Zichzelf meer zijn gaan terugtrekken in hun eigen kleine kring en de mensen daaromheen steeds minder vertrouwen. De #metoo schandalen die aan het licht kwamen, de terroristische aanslagen in Frankrijk, België, Nederland; het draagt allemaal bij aan een gevoel van wantrouwen.

Er was een moment in het inmiddels gestopte tv-programma 'de wereld draait door' waarop Jan Terlouw met een zweem van romantiek verwees naar het touwtje in de brievenbus van vroeger waarmee iedereen die langskwam de deur los kon maken. De

toespraak die hij hield, verwoordde iets van de keuze die we als samenleving hebben om open te zijn, naar anderen en naar de wereld.

Kan dit niet het moment in onze geschiedenis zijn, waarop we opnieuw dichterbij elkaar komen? Is dit niet het moment dat er een nieuw leven mogelijk wordt in vertrouwen?

Uit de stronk van Isai, zal een nieuwe tak groeien (Jesaja 11:1).

Het is al begonnen: mensen bereiken elkaar op andere manieren, met een digitaal paasbloemetje of een virtuele omhelzing; er zijn mensen die er alles aan doen om een schild van bescherming te zetten rondom de kwetsbare mensen in onze samenleving; overal is de roep te horen om aan anderen te denken. Deze tijd vraagt dat. Want de crisis verergert als mensen dat niet doen. Deze tijd vraagt om een geest van gemeenschap. En daar is dan ook nog nooit zoveel aandacht voor geweest als nu: voor al de mensen samen: niet alleen voor degenen die heel hard lopen, maar ook voor wie heel traag zijn.

Er is een uitweg zichtbaar! Achter ons alles wat ons gevangen houdt in onszelf en voor ons een samenleven waarin we vrij zijn, omdat we dichterbij elkaar staan, zoals Christus bij ons staat, en God bij Christus.

Slot: feest van de Opstanding

We vieren vandaag het feest van de opstanding van Christus. We vieren het, terwijl we weten dat Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag eraan vooraf zijn gegaan. We vieren, terwijl we weten van het lijden. Juist omdat we weten van het lijden, kunnen we vieren. Want je kunt niet echt vieren terwijl je een deel van je verleden uitschakelt alsof het niet is gebeurd. We dragen ons verleden met ons mee, met alle pijn daarin – die is er ook vandaag. En toch is het feest. We vieren dat Jezus Christus ons bevrijdt door uit de dood op te staan. Dat hij een nieuw begin voor ons maakt. Hij leeft!

Ook al is het anders dan voorheen.

Moge zijn Geest ons dichterbij Hem brengen, en door Hem - bij elkaar. **Amen.**